

Posudzovatelia: prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc.
doc. PhDr. Eva Vitézová, CSc.

Autori teoretickej časti:

Prof. PhDr. Marta Žilková, PhD., Mgr. Ivica Gulišová, PhDr. Miloslava Salanciová, Mgr. Dana Kubalová, Mgr. Juraj Malíček, PhD., PhDr. Michaela Malíčková, PhD., Mgr. Eva Pariláková, PhD., Mgr. Hana Révayová

Autori praktickej časti:

Marta Žilková, Ivica Gulišová, Miloslava Salanciová, Dana Kubalová, Juraj Malíček, Michaela Malíčková, Eva Pariláková, Ivan Štefka, Jana Schubertová, Vojtech Schönvický, Martin Kmeť, Elena Nittnausová, Mária Kratochvílová, Denisa Francis, Miroslava Režná, Miroslava Horobová, Andrea Magulová, Michaela Prachárová, Gabriela Králiková, Miloslav Ballay, Janka Valachová, Ivona Bačová, Miroslav Hambálek, Július Fújak, Michaela Herková, Alena Furmánková, Hana Révayová, Milan Michalec, Kateřina Martincová, Denisa Oškrdová, Eva Šprláková, Barbora Pikalíková, Gabriela Magálová

Publikácia bola financovaná z grantu č. K-07-207-00 č. proj. 3/5148/07 Inovácia vyučovania estetickéj výchovy na vysokých školách (v súlade s koncepciou humanizácie školstva).

OBSAH

I. Pohľad do minulosti a perspektívy	10
II. Základné princípy praktickej estetiky	11
III. Konceptia vyučovacieho procesu	17
A. Ciele a obsah predmetu	17
B. Podmienky realizácie predmetu	18
C. Metódy vyučovania	19
D. Kompozícia vyučovacej hodiny	42
E. Hodnotenie	44
F. Charakteristika žiaka ako príjemcu umenia	46
G. Osobnosť učiteľa	47

ZÁSOBNÍK TÉM

8. ročník

1. SONDY DO ZÁUJMOVEJ SFÉRY ŽIAKOV	54
a) Kto som? – interview	54
b) Záujmové sféry žiakov	54
c) Kontaktná hodina estetiky	56
d) Sonda vo forme dotazníka	56
2. ZMYSLOVÉ VNÍMANIE ESTETICKÝCH JAVOV A MIMOUMELECKÉHO ESTETIČNA	57
a) Jeseň	57
b) Zmyslové premeny	59
3. ESTETIKA ĽUDSKEJ KOMUNIKÁCIE	60
a) Móda verzus hudba	60
b) Teenagerské subkultúry	61
c) Estetika odievania (antika – romantizmus – súčasnosť)	63
d) Estetika spoločenského správania	64
e) Trieda – náš štát (estetika ľudskej komunikácie)	65
4. HISTORICKÝ ASPEKT V UMENÍ	67
a) Erb	67
b) Portrét	68
c) Staré – moderné, klasické – populárne, včera – dnes	69
d) Prechádzka mestom, dedinou	70
5. KULTÚRNE TRADÍCIE – V MESTE I NA VIDIEKU	71
a) Zvykoslovie	71
b) Vianoce (prvá verzia)	72
c) Vianoce (druhá verzia)	73
d) Karnevalová kultúra	74

6. KONFESIONÁLNY ASPEKT V UMENÍ	76
a) Estetické aspekty náboženstiev	76
b) Jozef a jeho bratia	77
c) Apokalypsa ako zánik civilizácie	78
7. ETICKO-ESTETICKÝ ROZMER UMENIA A MIMOESTETICKÝCH AKTIVÍT	79
a) Hračka	79
b) Hračka ako možnosť narušenia stereotypu rolí	79
c) Kinetické umenie (výroba kinetických objektov)	80
8. KULTÚRA POHYBU	81
a) Reč pohybu	81
b) Tanec ako reč tela	82
9. ZVUK A HUDBA	83
a) Ticho a jeho podoby	83
b) Ticho ako zvuk, ticho ako mlčanie	84
c) Človek a zvuk	85
d) Maľovaná hudba	86
10. VÝTVARNÉ UMENIE	87
a) Komiks	87
b) Portrét	87
c) Hodnota fotografie dnes – fotografovanie ako fenomén dnešnej doby	89
d) Ruka, s rukou, na ruke	90
e) Umenie 20. storočia (surrealizmus)	91
e ₁) Umenie 20. storočia (expresionizmus)	91
f) Egypt – piktografické písmo	92
11. SLOVESNÉ UMENIE	93
a) Noviny a časopisy – triedny časopis	93
b) Science-fiction	94
c) Literárna fantastika	95
d) Science-fiction vo filme a v literatúre	95
e) H ^{ra} v umení	96
f) Znaký – stopy – príbeh	97
g) Báseň – iný svet	98
h) Rôzne podoby humoru	99
12. DRAMATICKÉ UMENIE	101
a) Dramatizácia prozaického textu, resp. jeho improvizácia	101
b) Práca s dramatickým textom	101
b ₁) Práca s dramatickým textom	102
13. ARTETERAPIA V ŠKOLSKEJ PRAXI	103
a) Rozstrihaný artefakt – reštrukturalizácia obrazu (arteterapeutická etuda)	103
b) Premeny čarbaníc (arteterapeutická etuda)	104

9. ročník

1. ESTETICKÉ KATEGÓRIE A SPÔSOBY ICH VYJADRENIA	108
a) Inšpirácia v umení	108
a ₁) Inšpirácia v umení	108
b) Motív v umení – motív zrkadla	109
c) Priestor v umeleckom diele a v reálnom živote	110
c ₁) Priestor v umení	111
c ₂) Priestor v umení	111
d) Tvar/forma	113
e) Čas v umení	114
f) Kompozícia v umení	116
f ₁) Kompozícia v umení	117
g) Línia a pohyb	118
h) Farba v umení	119
h ₁) Farba v umení	119
i) Rytmus v umení	120
i ₁) Rytmus v umeleckom diele	121
i ₂) Tlkot srdca umenia	122
2. DRAMATICKÉ UMENIE A FILM	124
a) Divadlo	124
b) Úvod do filmového umenia	124
c) Film	125
d) Film a scénická hudba	126
e) Vlastný film	126
3. MASMEDIÁLNA KULTÚRA	127
a) Dieťa pred mikrofónom	127
b) Ponorka (interpretácia rozhlasovej hry s intertextuálnym zameraním)	128
c) Dieťa a televízia	129
4. HUDOBNÁ KULTÚRA	130
a) Zemeguľa – Naša zem a umenie	130
b) Populárna hudba	132
c) Hudba zvukov	133
d) Hudba ako relaxačný prostriedok	134
5. VÝTVARNÉ UMENIE	135
a) Happening a performance	135
a ₁) Happening a performance	135
a ₂) Brána	137
b) Pop art	138
c) Čo sa skrýva za obrazom	139
d) Vernisáž	140
e) (Ne)tradičná architektúra	141
f) Ready made (alebo hra s použitými vecami)	142

6. SLOVESNÉ UMENIE	143
a) Holokaust v umení	143
7. ESTETIKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	144
a) Land-art	144
b) List prírody	145
c) Ekovládca	146
8. KOMERČNOSŤ V UMENÍ	147
a) Reklama	147
b) Gýč	148
c) Komercia v televízii	149
9. ESTETIKA INTERAKTÍVNYCH MÉDIÍ	149
a) Umenie v počítači	149
b) Počítačové hry, konzoly P & K	150
c) Písmeno ako obraz	151
d) Dobrodružstvo tajných kódov	154
e) Cesta do minulosti	156
f) Od komiksu k animácii	158
g) V džungli	160
Textové prílohy	164
Literatúra	188
Summary	193
Texty pod obrázky	194